

MANIFEST PER LA DEFENSA DELS DRETS HUMANS
DELS NENS, NENES, ADOLESCENTS I JOVES MIGRANTS I DE LA
PROTECCIÓ DE LA VIDA FAMILIAR.

Iniciativa sorgida en el marc del 6è. Congrés Català de Salut Mental

Com a professionals de la salut i de l'àmbit social considerem que ens hem de posicionar davant la greu problemàtica que pateixen molts adolescents i joves migrants. Tant la manca d'adequades polítiques d'acollida dels adolescents i joves migrants no acompanyats com les creixents restriccions a la vida familiar dels migrants menors d'edat, conflueixen de manera molt negativa en el context social actual. Per això, no podem restar silencis davant la greu violació dels drets de les famílies immigrants no tan sols per l'enorme patiment humà que genera, sinó també perquè se'n deriven greus repercussions sobre la seva salut física i emocional.

Existeix un ampli coneixement sobre els efectes negatius del fet migratori en les persones menors d'edat en contextos socials adversos, que poden haver patit reaccions traumàtiques en el seu lloc d'origen, i que queden exposats a una retraumatització en els llocs de trànsit o d'arribada. Sabem que la ruptura i desestabilització de les famílies constitueix un dels factors de risc més rellevants des de la perspectiva de la salut psicossocial.

Les dificultats dels adolescents i joves migrants no acompanyats són especialment greus, atès l'augment d'arribades i al fet que la seva problemàtica sol ser gestionada més com un problema de seguretat, quan és l'escassetat i la inadequació de recursos inclusivament i de suport, la causa determinant que els exposa a la violència i provoca el seu malestar emocional. No es pot obviar el risc que pateixen també els "insuficientment acompanyats" com els que conviuen amb altres adults que en tenen una cura deficient, així com els reagrupats amb germans majors d'edat, que es troben en situació d'exclusió. I en el cas dels adolescents i joves migrants és important alertar que la seva situació acostuma a ser encara més difícil, en anar lligada a la seva invisibilització.

Davant d'aquestes realitats hem de subratllar que si l'emigració dels adolescents i joves es dona en condicions adients i amb la protecció de la família o d'altres estructures relacionals d'acollida, es poden minimitzar els riscos i establir les bases d'un bon desenvolupament psicosocial.

Existeix una àmplia legislació a nivell internacional sobre els drets dels emigrants i refugiats. La **Convenció sobre els drets de la Infància** del 1989 va ser ratificada per l'Estat Espanyol el 1990 i és **d'obligat compliment**. Es posiciona de forma diàfana sobre la protecció i el respecte dels infants, adolescents i joves com a agents actius. Defensa com a drets inalienables el reagrupament familiar, l'educació, l'atenció sanitària, la protecció en front de la violència i el rebuig a la detenció. A la pràctica però, segueixen existint prejudicis i resistències de cara a aplicar la legislació de forma clara i invertir recursos per al seu compliment. Considerem que la tendència a la restricció de la vida familiar als immigrants no és casual sinó que forma part d'altres mesures restrictives dels drets dels immigrants.

Com a professionals de la salut i de l'àmbit social reclamem:

1. El desplegament de recursos de suport i inclusió necessaris per als nens, nenes, adolescents i joves migrants en base a l'aplicació de la Convenció sobre els drets de la infància atenent els drets de reagrupament i la cura de l'àmbit familiar.
2. Recollir com a dret per als nens, nenes, adolescents i joves migrants no acompanyats la figura del "retorn voluntari temporal" per tal de poder visitar i/o reconnectar amb la família d'origen.
3. Pel que fa a l'atenció a la salut mental, és important tenir present la idea que, per atendre al patiment dels nens, nenes, adolescents i joves migrants, cal evitar categoritzar-lo sota etiquetes psicopatològiques rígides, i partint de l'escolta dels relats biogràfics i de l'expressió de les necessitats, establir models d'intervenció constructius i integradors, que tinguin en compte la dimensió social i política.

Barcelona, juliol de 2018 (revisió 2/2019)